

**UCHWAŁA NR IX/66/25
RADY GMINY SZUMOWO**

z dnia 7 marca 2025 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szumowo na lata 2025 - 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907 i poz. 1940) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szumowo na lata 2025 – 2027, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szumowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Ewelina Mieczkowska

Załącznik do uchwały Nr IX/66/25

Rady Gminy Szumowo

z dnia 7 marca 2025 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SZUMOWO NA LATA 2025 - 2027

Rozdział 1. WPROWADZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szumowo na lata 2025 – 2027, zwany dalej Programem jest kontynuacją dotychczasowych programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Szumowo. Powstał w oparciu o art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w myśl którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Rodzina stanowi jedno z najcenniejszych dóbr ludzkości. Jest naturalnym miejscem wzrastania i rozwoju, pierwszym środowiskiem, które kształtuje człowieka. W rodzinie dziecko oczekuje miłości, zrozumienia i zatroskania, które będą podstawą budowy poczucia bezpieczeństwa koniecznego do jego prawidłowego rozwoju, jak również prawidłowego funkcjonowania jako osoby dorosłej w społeczeństwie. Dzieci żyjące w rodzinie uczą się sztuki porozumienia z innymi, poszanowania odmienności oraz poczucia godności zarówno własnej, jak i innych. Codzienny kontakt z kochającym członkiem rodziny daje możliwość prawidłowego rozwoju relacji międzyludzkich oraz pełnego rozwoju osobowości. Stworzenie atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia należy do obowiązków rodziców. Jest to również ich prawo i przywilej. To rodzice mogą nauczyć dzieci szacunku dla drugiego człowieka, rozwiązywania problemów bez krzyku i przemocy, wymiany poglądów bez kłótni i agresji. Czas poświęcony dzieciom na każdym etapie rozwoju zaprocentuje w przyszłości. Wobec niekwestionowanej roli rodziny w prawidłowym rozwoju dziecka należy dążyć do takich zmian w systemie wspierania rodziny, które pozwolą przyjść z pomocą w odpowiednim momencie, kiedy wystąpią pierwsze poważne trudności. Możliwość otrzymania kompleksowego wsparcia w sytuacji trudnej, kryzysowej jest podstawą do zatrzymania się i podjęcia działań naprawczych. Ważną kwestią jest również wsparcie rodzin, które w pewnym momencie nie poradziły sobie z prawidłowym wypełnianiem obowiązków wobec dzieci. Praca ukierunkowana na nabycie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, rozwinięcie posiadanych umiejętności, wskazanie zasobów jakie posiada rodzina może pozytywnie wpłynąć na dalsze funkcjonowanie rodziny. Myślą przewodnią zawsze musi być kwestia, że prawidłowo funkcjonująca rodzina jest najlepszym miejscem dla rozwoju i samorealizacji dzieci. Ważnym aspektem programu jest współpraca poszczególnych instytucji, które pracując oddzielnie nie osiągną oczekiwanych rezultatów.

Jedynie kompleksowa pomoc i wsparcie na zasadzie współpracy i zaangażowania przedstawicieli wielu środowisk daje nadzieję na osiągnięcie zamierzonych celów. Wspieranie rodziny musi być oparte o nowe rozwiązania, mające charakter działań profilaktycznych lub zmierzających do reintegracji rodziny w zakresie funkcjonowania spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczo – wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w pełnieniu jej funkcji, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie.

Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganie osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Dlatego też nadrzędnym założeniem Programu jest wsparcie rodziny

naturalnej już na etapie, gdy zaczynają się problemy oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. W przypadku rodzin prawidłowo funkcjonujących, w których nie dochodzi do kryzysów, istotną kwestią jest wspieranie tych rodzin oraz prowadzenie działań osłonowych i profilaktycznych.

Program uwzględnia lokalne uwarunkowania i nakreśla kierunki działań w perspektywie trzyletniej. Nadrzędnym ich celem jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Rozdział 2. DIAGNOZA SYTUACJI W GMINIE SZUMOWO

Podstawą do skonstruowania programu wspierania rodziny była diagnoza środowiska lokalnego. Diagnoza została opracowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szumowie w oparciu o sprawozdania i materiały własne za lata 2022 - 2024. Przedmiotem diagnozy była głównie sytuacja rodzin objętych wsparciem przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szumowie.

Gmina Szumowo jest gminą wiejską położoną w województwie podlaskim, w powiecie zambrowskim. Liczba mieszkańców gminy na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiła 4 653. Według danych Urzędu Gminy w Szumowie w latach 2022 -2024 liczba ludności ma tendencję malejącą.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Istotnym elementem wspierania rodziny jest udzielanie oraz zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno - bytowej.

W latach 2022-2024 z pomocy społecznej, zarówno finansowej jak i rzeczowej korzystało:

w 2022 r. - 166 osób z 81 rodzin

w 2023 r. - 180 osób z 105 rodzin

w 2024 r. – 223 osób z 163 rodzin

Głównym powodem przyznania pomocy było ubóstwo. Z tego powodu w latach 2022-2024 pomocy udzielono:

w 2022 r. - 126 osobom z 44 rodzin

w 2023 r. - 147 osobom z 48 rodzin

w 2024 r. - 157 osobom z 47 rodzin.

Kolejnym powodem udzielenia wsparcia rodzinom była potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym potrzeba ochrony wielodzietności. Z tego powodu udzielono pomocy:

w 2022 r. - 85 osobom z 15 rodzin

w 2023 r. – 110 osobom z 20 rodzin

w 2024 r. - 115 osobom z 21 rodzin

Następnym powodem udzielenia pomocy rodzinom była bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z tego powodu udzielono wsparcia w różnej formie następującej ilości osób:

w 2022 r. - 68 osobom z 23 rodzin

w 2023 r. - 109 osobom z 32 rodzin

w 2024 r. - 107 osobom z 32 rodzin.

Innym powodem udzielenia wsparcia rodzinom było bezrobocie, z powodu którego skorzystało:

w 2022 r. - 39 osobom z 15 rodzin

w 2023 r. - 61 osobom z 21 rodzin

w 2024 r. - 58 osobom z 20 rodzin

oraz niepełnosprawność, z powodu której korzystało:

w 2022 r. - 26 osobom z 19 rodzin

w 2023 r. - 42 osobom z 20 rodzin

w 2024 r. - 40 osobom z 17 rodzin.

Istotną rolę w pracy OPS w Szumowie odgrywa praca socjalna, czyli interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód, prowadzona jest w oparciu o dokonaną przez pracownika socjalnego diagnozę sytuacji rodziny.

W latach 2022-2024 pomocą w formie pracy socjalnej objęto:

w 2022 r. – 178 osób z 58 rodzin

w 2023 r. – 245 osób z 111 rodzin

w 2024 r. – 332 osób z 131 rodzin.

Z analizy problemów społecznych występujących w rodzinach wynika, że problemy takie jak ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, wielodzietność oraz niepełnosprawność to problemy, między którymi zachodzi związek przyczynowo – skutkowy, np.: bezrobocie powoduje utratę środków finansowych, ale również pogłębienie i nawarstwianie się innych problemów tj.: bezradność, izolacja społeczna, uzależnienia itp. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczy rodzin z dziećmi niezależnie od ich struktury.

Wieloprotymowe rodziny z dziećmi to rodziny, które mogą mieć jeden lub wiele sprzężonych ze sobą problemów. Poza pomocą materialną i niematerialną, niezbędne będzie wzmocnienie rodziny poprzez umożliwienie dostępu do różnego rodzaju form wsparcia. Należy pamiętać, że brak możliwości zapewnienia wsparcia dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym może spowodować konieczność umieszczenia dziecka poza rodziną, co spowoduje bardzo dotkliwe skutki psychiczne i społeczne. Zatem celem podejmowanych w programie działań powinno być zapobieganie umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną oraz wyposażenie rodziny w narzędzia umożliwiające samodzielne radzenie sobie z pojawiającymi się problemami i potrzebami.

Udzielanie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej należy do zadań obowiązkowych gminy.

W latach 2023 – 2024 OPS w Szumowie zapewnił rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcie w formie asystenta rodziny. Wsparcie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wskazać należy, że wśród rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zdarzają się również takie, gdzie negatywna postawa rodziców, brak chęci współpracy z asystentem oraz brak motywacji do podejmowania działań w celu poprawy sytuacji w rodzinie, uniemożliwiają realizację planu pomocy. Brak współpracy ze strony rodziców stanowi jedną z przesłanek zakończenia pracy asystenta w rodzinie.

W roku 2022 w związku zaobserwowaniem trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w jednej z rodzin z terenu gminy Szumowo (dwoje małoletnich dzieci), zostały podjęte działania mające na celu przyznanie asystenta rodziny. Natomiast w latach 2023 – 2024 wsparciem asystenta rodziny objęto:

w 2023 r. – 2 rodziny, w tym 5 dzieci

w 2024 r. – 7 rodzin, w tym 17 dzieci.

W latach 2022 - 2024 jedno dziecko przebywało poza rodziną biologiczną. Dziecko to od 30 kwietnia 2018 r. do nadal przebywa w niezawodowej rodzinie zastępczej. W 2022 r. prowadzono prace socjalną z 1 rodziną, której dwoje dzieci przebywało w rodzinach zastępczych (rodzina zamieszkała na terenie gminy Szumowo, gdy dzieci już przebywały w rodzinach zastępczych). Prowadzona praca z rodziną oraz podejmowane wszelkie działania w tym zakresie spowodowały, że dzieci wróciły do rodziny biologicznej.

Bardzo istotnym zagadnieniem jest problem przemocy domowej. Na rzecz rodzin szerokie działania prowadzi Gminny Zespół Interdyscyplinarny Gminy Szumowo, który tworzy warunki umożliwiające realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integruje i koordynuje działania odpowiednich podmiotów m.in. poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”.

Na terenie Gminy Szumowo w latach 2022 – 2024 liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” przedstawiała się następująco:

w 2022 r. – 11 procedur „NK” w 9 rodzinach

w 2023 r. - 7 procedur „NK” w 7 rodzinach

w 2024 r. - 2 procedury „NK” w 2 rodzinach.

Na podstawie prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” stwierdza się, że nadal istnieje problem agresji i przemocy w rodzinach. Zadowolający jest jednak fakt, że zjawisko występowania przemocy domowej w Gminie Szumowo na przełomie ostatnich lat znacznie zmalało.

Rozdział 3. ZASOBY GMINY

Instytucje zamieszczone w poniższej tabeli realizują działania w zakresie wspierania rodziny na terenie Gminy Szumowo.

L.p.	Nazwa i adres placówki	Rodzaj działalności
1	Urząd Gminy Szumowo	przyznawanie i wypłacanie stypendiów, dowóz dzieci do szkoły, w tym dzieci z niepełnosprawnością
2	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szumowie	diagnozowanie rodzin, finansowanie zadań wynikających z realizacji programu i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, praca socjalna oraz wspieranie materiale rodzin z systemu pomocy społecznej
3	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szumowie	profilaktyka i przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii, praca na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin
4	Zespół Interdyscyplinarny Gminy Szumowo	wsparcie i pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej
5	Placówki oświatowe (Zespół Szkół w Szumowie, Szkoła Podstawowa w Srebrnej)	działalność edukacyjno – wychowawcza, wsparcie psychologiczno – pedagogiczne dla dzieci i rodziców, organizowanie wycieczek uczniom, realizacja programów edukacyjnych

6	Centrum Biblioteczno – Kulturalne w Szumowie	organizowanie zajęć pozalekcyjnych, jak również zajęć w czasie ferii i wakacji, organizowanie imprez kulturalnych dla dzieci i rodzin, upowszechnianie wiedzy i rozwój kultury
7	Placówki służby zdrowia	działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
8	Komenda powiatowa Policji w Zambrowie - Posterunek Policji w Szumowie	zapewnienie bezpieczeństwa i zapobieganie przestępczości

Gmina Szumowo w ramach realizacji działań na rzecz dziecka i rodziny współpracuje z różnymi instytucjami i organizacjami z terenu Powiatu Zambrowskiego, w tym:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie,
- Sąd Rejonowy w Zambrowie/Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Prokuratura w Zambrowie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Zambrowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Zambrowie,
- Organizacje pozarządowe.

Rozdział 4. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

Cele szczegółowe:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych rodzin
3. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
4. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin.
5. Wzmocnienie systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.
6. Doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami oraz podnoszenie kwalifikacji osób działających na rzecz dziecka i rodziny

Rozdział 5. HARMONOGRAM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SZUMOWO NA LATA 2025 – 2027

1. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny

Lp.	Działanie	Planowany termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Opracowanie i wdrażanie projektów i programów profilaktycznych, edukacyjnych i prozdrowotnych skierowanych do rodziców i dzieci	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- placówki oświatowe - CB-K w Szumowie - GKRPA w Szumowie	- liczba realizowanych programów i projektów, - liczba rodziców i dzieci biorących udział w programach i projektach,
2.	Zagospodarowanie czasu wolnego	Działanie	- Urząd Gminy	- liczba imprez kulturalnych,

	rodzin i dzieci m. im. poprzez: - organizację imprez integracyjnych (festyny i pikniki rodzinne), zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych, - organizację wypoczynku letniego i zimowego (np. w formie kolonii i półkolonii)	ciągłe w okresie 2025-2027	w Szumowie - placówki oświatowe, - CBK w Szumowie	- liczba zajęć pozaszkolnych pozalekcyjnych, - liczba kolonii i półkolonii,
--	--	----------------------------	---	--

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych rodzin

Lp.	Działanie	Planowany termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno – bytowej	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- OPS w Szumowie - Urząd Gminy w Szumowie	- liczba osób i rodzin objętych pomocą oraz wysokość środków przeznaczonych na poszczególne formy pomocy
2.	Zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz osobom dorosłym	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- OPS w Szumowie	- liczba osób/rodzin korzystających z pomocy w formie posiłku, - liczba osób/rodzin korzystających ze świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, - liczba osób/rodzin korzystających ze świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych
3.	Objęcie dzieci i młodzieży wsparciem w postaci: - stypendiów socjalnych i naukowych - podręczników szkolnych	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- Urząd Gminy Szumowo - placówki oświatowe	- liczba przyznanych stypendiów - liczba uczniów zaopatrzonych w podręczniki
4.	Zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje niepełnosprawność	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- Urząd Gminy w Szumowie - OPS w Szumowie	- liczba osób objętych pomocą w postaci usług opiekuńczych - liczba osób z niepełnosprawnością objętych wsparciem asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, - liczba osób objętych opieką wytchnieniową, - liczba dzieci, którym zapewniono transport do szkoły
5.	Zapewnienie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- OPS w Szumowie - Policja	- liczba interwencji podjętych przez pracowników socjalnych, policję - liczba dzieci zabezpieczonych przez pracowników socjalnych i policję

3. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych

Lp.	Działanie	Planowany termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
-----	-----------	-----------------------------	--------------	-----------

1.	Zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w tym w rodzinach, w których dziecko przebywa w pieczy zastępczej	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- OPS w Szumowie	- liczba asystentów rodziny, - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny
2.	Zapewnienie rodzinom z terenu gminy Szumowo dostępu do nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, socjalnego),	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- Urząd Gminy Szumowo - OPS w Szumowie - placówki oświatowe - GKRPA w Szumowie	- liczba miejsc poradnictwa specjalistycznego
3.	Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających i organizowanie szkoleń dla tych rodzin	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- OPS w Szumowie	- liczba rodzin wspierających - liczba zorganizowanych szkoleń dla rodzin wspierających - liczba rodzin wspierających biorących udział w szkoleniach
4.	Wsparcie rodzin w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniami	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- GKRPA w Szumowie	- liczba wniosków skierowanych do GKRPA, - liczba osób, które podjęły terapię leczenia uzależnień, - osób skierowanych terapię leczenia uzależnień
5.	Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- OPS w Szumowie - ZI Gminy Szumowo - Policja	- liczba wszczętych procedur „NK”, -liczba rodzin objętych procedurą „NK”, w tym rodzin z dziećmi
6.	Systematyczna praca z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- OPS w Szumowie - placówki oświatowe - Policja	- liczba wniosków pracowników socjalnych do kierownika OPS o przydzielenie rodzinie Asystenta - liczba zawiadomień do sądu o wgląd w sytuację życiową małoletnich

4. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin

Lp.	Działanie	Planowany termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Monitorowanie sytuacji i wspieranie rodzin	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- OPS w Szumowie - placówki oświatowe	- liczba rodzin objętych wsparciem
2.	Zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze w formie asystenta rodziny	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- OPS w Szumowie	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
3.	Dążenie do reintegracji rodziny poprzez pracę z rodziną biologiczną, w tym na rzecz	Działanie ciągłe w okresie	- OPS w Szumowie	- liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny,

	powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny	2025-2027		- liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej
4.	Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych problemem przemocy i problemami uzależnień. Wskazanie tym rodzinom dróg wyjścia z trudnej sytuacji poprzez m.in. udział w terapii odwykowej, terapii dla osób współuzależnionych, terapii dla osób doznających przemocy i sprawców przemocy, możliwości podjęcia działań w ramach procedury „NK”	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- OPS w Szumowie - GKRPA w Szumowie - Policja - ZI Gminy Szumowo	- liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów - liczba wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe - liczba wszczętych procedur „NK” - liczba zakończonych procedur „NK” -liczba sprawców przemocy biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych i programach psychologiczno – terapeutycznych - liczba grup diagnostyczno – pomocowych

5. Wzmocnienie systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej

Lp.	Działanie	Planowany termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Współfinansowanie pobytu dzieci skierowanych do pieczy zastępczej	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- OPS w Szumowie	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, - liczba dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, - wysokość środków wydatkowanych na pobyt dzieci w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej)
2.	Współpraca z Sądami i instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	- OPS w Szumowie	- liczba spotkań ds. okresowej oceny sytuacji dziecka - liczba spraw sądowych, w których wziął udział pracownik OPS

6. Doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami oraz podnoszenie kwalifikacji osób działających na rzecz dziecka i rodziny

Lp.	Działanie	Planowany termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Organizowanie spotkań przedstawicieli podmiotów lokalnych działających na rzecz dziecka i rodziny w celu wzmocnienia współpracy i stworzenia skutecznego i sprawnego przepływu informacji	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu.	- liczba zorganizowanych spotkań (m.in. Zespołu Interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno – pomocowych, konferencji lub seminariów dotyczących problematyki rodziny)
2.	Doskonalenie kadry przedstawicieli poszczególnych instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny poprzez udział	Działanie ciągłe w okresie 2025-2027	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu.	- liczba szkoleń, warsztatów oraz ilość przeszkolonych osób

w różnego rodzaju szkoleniach i warsztatach podnoszących kwalifikacje zawodowe			
--	--	--	--

Rozdział 6. ODBIORCY PROGRAMU

Gminny program wspierania rodziny skierowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie gminy Szumowo wychowujących dzieci i przeżywających różnego rodzaju trudności, których same nie są w stanie pokonać, a także do rodzin, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrazili chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu do domu rodzinnego.

W szczególności Program skierowany jest do:

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i niezaradnych życiowo,
- rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych,
- rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem społecznym.

Rozdział 7. PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- wzmocnienie i rozwój systemu rozwiązywania problemów rodziny,
- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- poprawa funkcjonowania rodziny biologicznej jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodziny oraz jej członków,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

Rozdział 8. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szumowo jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Szumowie. Program będzie realizowany we współpracy z następującymi instytucjami:

1. Urzędem Gminy Szumowo,
2. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szumowie,
3. Zespołem Interdyscyplinarnym Gminy Szumowo,

4. Policją,
5. Placówkami oświatowymi,
6. Centrum Biblioteczno – Kulturalnym w Szumowie.

Rozdział 9. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Finansowanie zadań Gminnego Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Szumowo na lata 2025-2027 będzie odbywało się w zakresie posiadanych środków finansowe poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań oraz środków budżetu Gminy, budżetu państwa a także środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Rozdział 10. MONITORING I EWALUACJA

Program będzie podlegał monitoringowi i ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznanych i ustalonych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny.

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, co pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji, planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Monitorowanie programu prowadzone będzie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szumowie na podstawie sprawozdań i informacji uzyskanych od realizatorów programu.

Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programu. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń.

Rozdział 11. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Sprawozdania z wykonanych zadań realizatorzy Programu mają obowiązek składać do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Szumowie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szumowie do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy Szumowo sprawozdanie z realizacji Programu.

Rozdział 12. ZAKOŃCZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szumowo na lata 2025-2027 ma stanowić fundament do tworzenia sprzyjających warunków mających na celu poprawę jakości życia rodzin, a w szczególności życia dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Problemy rodzin mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązywanie wymaga zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Dlatego też, aby osiągnąć zamierzone cele należy doprowadzić do współdziałania wszystkich podmiotów powołanych do podejmowania działań na rzecz wspierania rodzin.

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Przewodnicząca Rady

Ewelina Mieczkowska